

μετό (ψ ελλιζων), ώς οι Σλάβοι ἀπεκάλεσαν τοὺς γείτονας αὐτῶν Γερμανούς». Νομίζουμεν ὅτι δέον νὰ μὴ προστεθῇ τι ἔτερον εἰς τὴν τοῦ συγγραφέως dectio ad absurdum. Εἰς τὴν κεφαλὴν τοῦ εὐφουοῦς συγγραφέως δὲν ἐπῆλθε νὰ βεβαιώσῃ τούλαχιστον τὴν ιδέαν του διὰ τῆς ιστορικῆς πραγματικότητος, ἀλλ᾽ ήρκεσθη εἰς ἐκφραστὸν ἀπορίας. Οἱ "Ελληνες παρὰ τοὺς διαλεκτικοὺς ιδιωτισμούς κάλλιστα ἡννόουν ἀλληλούς. Οἱ πρέσβεις τῶν Ἀθηνῶν ἐν Σπάρτῃ καὶ οἱ τῆς Σπάρτης ἐν Ἀθήναις καθίσταντο καταληπτοί, ὅμιλοι γένονται ἑκαστος ἐν τῇ ιδίᾳ γλώσσῃ. Ἀρχαιότερον, ὅτε δὲν ὑπῆρχον τοιοῦτοι καὶ τοσοῦτοι ιδιωτισμοί, κατ' οὐδένα τρόπον δύναται τις νὰ ὑποθέσῃ ὅτι οἱ "Ελληνες δὲν ἡννόουν ἀλληλούς, διὸ καὶ η παραδοξότητα προπύθεσις τοῦ Μελλενδορφίου, εἶναι ἀβάσιμος, ἀλλὰ καὶ ἀσεβῆς ὅριος πρὸς τὸν καλλιρροημονέστερον τῆς ἀρχαιότητος λαόν. Η ἀπειρία ἐν τοῖς ἑταμοδιογοικοῖς ζητήμασι βεβαίως δὲν εἴναι σπανία παρὰ τοῖς ἀντιπροσώποις τῆς κλασικῆς φιλολογίας καὶ συνήθως ἔχει ἀφορμὴν τὴν περιφρόνησιν πρὸς τὴν σύγχρονον γλωσσολογίαν καὶ τὴν μεθοδολογίαν, δὲ Μελλενδόρφιος ἐπελήφθη τῆς τυχούσης φωνητικῆς πιθανολογίας· ἀλλὰ πρὸς ἐπιτυχῆ ἑταμοδιογοίαν ἀπαιτεῖται οὐ μόνον η παρατήρησις τῶν φωνητικῶν κανόνων ἀλλὰ καὶ η κρίσις τοῦ ὄρθοῦ λόγου.

Ο διττὸς τύπος Σελλὰ Ελλάς καὶ η καῆσις τοῦ Διός καὶ τῶν Ἀθηνῶν ἐν Σπάρτῃ, Σελλάνιος καὶ Σελλανία (ἀν εἴναι βεβαίως ἀληθῆς η ἀνάγνωσις αὕτη καὶ οὐχὶ Συλλάνιος καὶ Συλλανία) δὲν ἐπιτρέπει ἀμφιβολίαν οὐδεμίαν ὅτι καὶ ἐν ταῖς λέξεσιν Ελλάς καὶ "Ελληνες τὸ δασὺ πνεῦμα προσῆλθεν ἐκ τοῦ σ. Ἀλλὰ καὶ τὸ ἀρχικὸν σῆγμα συχνάκις ἀναφαίνεται ἀποτέλεσμα διαφόρων φωνητικῶν μεταβολῶν, διὸ καὶ δύναται νὰ προέλθῃ ἐκ σδ, σF, σj, τj, θj καὶ ἐκ συνθετωτέρων, παραδείγμα τῶν δόπιων δύναται νὰ χρησιμεύσῃ τὸ ψελλάς, σελλίζω, Ελλάς. Τοιαῦτα ὅμοια παραδείγματα, τῆς μεταβολῆς τῶν ἀρχικῶν φωνῶν τῶν λέξεων, βασίνως ἐμελετήθησαν ὑπὸ τοῦ Κρεμπέροφου (ἐν Zeitschrift für vergl. Sprachforschung 31, σελ. 412). Οὗτος ἐπέτυχε νὰ δρίσῃ τρεῖς κανονικὰς μεταβολαῖς καὶ μεταβολὰς φωνηνέτων οὐ μόνον ἐν τῇ Ἑλληνικῇ, ἀλλὰ καὶ ἐν ταῖς λοιπαῖς ἴνδοευρωπαϊκαῖς γλώσσαις. Πρώτη ισχυρὰ βαθμίς -ksh ἐλλ. ξ, ψ, χθ, φθ, κτ, πτ— διετηρήθη ἐν τῇ Ἑλληνικῇ γλώσσῃ τῇ σανσκριτικῇ καὶ ἀρχαὶ ἱρανικῇ, ἐν ταῖς λοιπαῖς δὲ η τάξις τῶν γραμμάτων ὑπάγεται ὑπὸ τὴν σύνδεσιν sk, sp. Δευτέρᾳ βαθμίς εἴναι τὸ ἀπλοῦν s, η δὲ τρίτη ἀπαντᾶ ἐν μόνη τῇ Ἑλληνικῇ, ἔνθα τὸ ἀρχικὸν σῆγμα συνήθως μετετρέπετο εἰς h (δασὺ πνεῦμα). Ως παραδείγμα τούτου φέρομεν τὰ ἔξης:

A.	B.	C.
ξύν.	σύν.	ύν.
ξύλον, ξύλινος.	σύλος, σύλινος.	ύλη.
ξυρός.	γερμ.sür lat suras.	
ξέω, ξόνον.	σοάνη.	
ckp, kshīvati	σίαλος.	
ψίνεσθαι.	σινάς.	ινώμενος.
ψέγω.	ἄσεκτος.	
ψαύω.		άνω.
ψήνω.		
ψήνω κshi	situs	
ἄροτος rkhas	ursus	

Οὔτως, ἐὰν ὁ τύπος Σελλοί Σελλάνιος ἀφ' ἐνὸς καὶ "Ελλάς καὶ "Ελλην παρισταντο ως δευτέρῳ καὶ τρίτη βαθμίς, διοίας δὲ ἑκπτώσεως, τότε ἐν τῇ ἀρχῇ τῆς ισχυρᾶς βαθμίδος πρὸ παντὸς ἔδει ν' ἀναμείνωμεν τὸ Ἑλληνικὸν ξ, ψ η ἐν ταῖς λοιπαῖς εὐρωπαϊκαῖς γλώσσαις sk-sp. Ἐν τούτοις τοιαύτη τάξις συνέβαινε καὶ ἐν τῇ Ἑλληνικῇ γλώσσῃ (ιδ. ξίφος σκίφος—ξένος σκένος—ψαίρω σπαίρω—ψαλίς σπαλίς κτλ.) Σχεδὸν ἐν πάσαις ταῖς εὐρωπαϊκαῖς γλώσσαις ἀπαντᾶ η ρίζα squeel εἰς ἦν ἀνάγονται τὰ Ἑλληνικά: σκάλλω (ρίζα σκελ—ώς βάλλω, πάλλω ἐκ τοῦ βέλ, πέλ) σκύλλω, κοσκυλλάτιον. Ο ἐξηγούμενος ἀνωτέρω κανών ἐπιτρέπει νὰ ἀναχθῶσιν ἐντυθά ταὶ σέλμα, σέλμων, σανίδων, σέλματα... σανίδωματα (Ησύχιος) σέλμα, σελίς (ἐν τῷ πλοιῷ) σελίς (—πτυχίον, καταβατὸν βιβλίον σελίδες; τὰ μεταξύ διαφραγμάτων τῶν διαστημάτων τοῦ πλοίου, καθάπερ καὶ ἐν τοῖς βιβλίοις τὰ μεταξύ τῶν παραγγάφων). Έκ τῆς ρίζης ταύτης δύναται νὰ προέλθῃ καὶ σέλινον τὸ γυναικεῖον, καὶ πιθανῶς ἔτι καὶ τὸ φυτὸν σέλινον, ἔνεκα τῶν ὀδοντωτῶν του φύλλων κληπθὲν οὔτως. Καὶ τέλος δὲν ἀμφιβάλλομεν ὅτι τὸ σκοτεινὸν σημεῖον τῆς λέξεως ξύλον, σύλον, ςλην καὶ silva, εὐρίσκεται ἐν τῇ ἀνωτέρω ρίζη, ώς καὶ η δρῦς παράγεται ἐκ τῆς ρίζης δερ=διασχίζειν.

ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΣ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ.
('Αχολούθε).

ΕΠΙΚΛΗΣΙΣ.

Τέττις μὲν τέττιγι φίλος, μύρμακι δὲ μύρμαξ,
Ἴραχες δ' ἵραξιν, ἐμὲν δ' & Μοΐσα καὶ ώδα.

Θεόκρ.

"Ω Μοῦσα, κόρη τῶν αἰθέρων γλαυκοχίτον καὶ ἐρατεινή! ἐπὶ μικρὸν τὸν παραδείσιον θράνον σου ἀφείσα, ἐλθε καὶ ρίψον ἐπὶ τώχρὸν μέτωπόν μου τὰ καλλίχρυσα ρόδα σου!

"Ἐπὶ μακρὸν εἶδον, Μοῦσα, τὴν γλυκεράν σου μορφήν, οὐδὲ ἐξωπύρησε τὴν καρδίαν μου η ἀκτίς τοῦ φωτεινοῦ βλέμματός σου· ἐπὶ μακρὸν η λευκή σου πτέρυξ δὲν ἔθωπευσε τὴν μορφήν μου ἐλαφρῶς καὶ ἀοράτως ὡς μυστηριώδης ζεφύρου πνοή, καὶ η χείρ μου δὲν ἔψυχε τὰς χορδὰς τῆς ἀφθόγγου λύρας μου· ἀτημελεῖς δὲ καὶ ἔνοιτο τῆς μυρσίνης οἱ κλῶνες ὑπὸ τὰς ἀνηλεῖς χειμερίους πνοάς ἐφύλλορρόσαν ἀπὸ τῆς κόμης μου. "Ἐφυγες, Μοῦσα, καὶ ζάρος μ' ἔκάλυψε· καὶ ἀσέληνος νῦξ ην διός μου ἐπὶ μῆνα ὅλον· ἔφυγες κ' ἐμαράνθην ώς δειλὸν κυνάσσατον, ὅπερ, διαλαχθόν τῶν αίματιν αὐτοῦ τὴν γοργῶς παρερχομένην ἀκρόπτερον Αὔραν, ἐστερήθη τὸ τάλαν τοῦ ζειδώρου αὐτῆς ἀσπασμοῦ· η ώς εὐθυρυπτὸν κάρφος χλόης, ὅπερ ἀφανές ἐν τῇ ἐσχάτῃ ἔχει ηλιορεγοῦς κοιλάδος βλαστησαν, παρείδε καὶ δὲν ἔρραντισε διὰ τῶν ἀδαμαντολαμπῶν μαργάρων αὐτῆς η ροδόχειρ Ήώς. "Ω Μοῦσα! ως ποτὲ ὁ πολυπλανής Όδυσσεος τῆς γενεθλίου γῆς τὰ ιερὰ ἐδάφη, τὴν μορφήν σου ἐπόθησα!

Είπέ μοι, Μοῦσά μου νὰ ψάλω· ἔμπνευσόν μοι νὰ μέλψω θείων ἀνδρῶν κλέπτη, νὰ ὑμνήσω Ἀχιλλεῖς καὶ Ἀστρείδας, κραταιούς καὶ χαλκάσπιδας ἥρωας, ὃν ἀπαστράπτουσι τὰ χρύσεα κράνη καὶ φρέτραις ὑπὸ τὸν ἥλιον, ἢ Ὁδυσσεῖς ναυβάτας ἢ Θήρωνας καὶ Χρομίους, ἀρματηλάτας δαφνοστεφεῖς.

«Ἄλλ’ οὐχί! ἔμπνευσόν μοι μᾶλλον νὰ ψάλω τὰ χιονώδη ἢ χρυσοροδίνα τοῦ αἰθέρος νέραλα, ἀτιναχτή στιγμῇ ταύτῃ ὑπὸ τὰς φλογώδεις πυράς τῆς δύσεως κυλινδοῦνται ἐπὶ τῆς σιγωστῆς γλαυκῆς ἐκτάσεως, λαμπερά ώς ἀεροπλανεῖς ἀγγέλων αἰώραι· ἢ τὴν γλαυφύραν λευκόφαιον πτέρυγα τῆς νεφελοβάτιδος περιστερᾶς ἔκεινης, ἡτις ἐπὶ στιγμῇ ἐπὶ τῆς θυρίδος μου καθίσασα, πρὶν ἡ φύση ἵνα θωπεύῃ αὐτὴν φιλίως ἢ χείρ μου ἀνέπτη πρὸς τάχανη, ταχεῖα ὡς ἀνέμου πνοή· ἢ τὴν πόρρω ἐκεῖ διανοιγομένην εὑρεῖν ἔκτασιν τῆς σαπφειροχρύσου θαλάσσης, ἡς τὸ κύμα μετὰ βρόντου ἐπιπέπτον κλονεῖ τὸν γιγαντοκέφαλον βράχον καὶ συνθλάξ ἀπόνως τὴν ὑπὸ τὰ φύκη αὐτοῦ κεκρυμμένην φόρόρον τοῦ λάρου καλιάν.

«Ἡ θάλασσα! οἱ βράχοι! ὁ χρυσονεφῆς οὐρανός! ὡς πόσον λαμπρὰ παρίστανται, ὅπόταν, ὡς νῦν, ὁ καλλιπυρός Φοῖβος πορφυροὶ αὐτὰ διὰ τῶν ἐσχάτων ἀκτίνων του!

«Ἐν τοιαύτῃ ποτὲ γλυκερῷ στιγμῇ ἐπήδησε κούφω ποδὶ εἰς τοὺς ἀενάκους τοῦ πελάγους δρόσους ἢ μελανόκομος Σαπφώ, ἢ Παρνασίς Λεσβία! . . .

Εἴκων δοτία μεγαλοπρεπῆς!

δύσις λαμπτὰ σπινθῆρας χρυσοσπείραι,
διφοῦνται βράχοι ἀνεμοσκεπεῖς
καὶ ὑπὸ αὐτοὺς ἡ θάλασσα μορμύρει.

Καὶ εἰς ὑψίστην βράχου κορυφὴν
ώχρολευκος, τὴν λύραν τῆς κρατοῦσσα,
μὲ στίλboν ὄμμα, μ' ἔξαλλον μορφὴν
στέκει· ἡ Σαπφώ, ἡ τεθλιμμένη Μοῦσα.

. . . Ιδέ, ιδέ, Σαπφώ περιπαθής!
τὸ κύμα τὸ παρλάζον σὲ προσμένει·
ὁ φλοιόσβος του ὡς στεναγμὸς βαθὺς
«πέσε . . . — σὸι λέγει, — ψάλτις τεθλιμμένη! . . .»

Στέμμα φορεῖς ἐκ μύρτων καὶ δαφνῶν:
σὲ περιλόεις κόμη λελυμένη,
καὶ ὁ ἄλτη τὴν κόμην σου κινῶ:
«πέσε, σὸι λέγει, Μοῦσα τεθλιμμένη! . . .»

«Ἄλλ’ ἡ χλωρὸς ιτέα τῆς ἀκτῆς
μορμύρει κεκλιμένη πρὸς τὸ κύμα
ὑπὸ πνοὴν τῆς αὔρας τῆς λεπτῆς
«Σαπφώ, Σαπφώ! . . . μὴ πέσῃς, εἴσαι χρῆμα! . . .»

Ἀυτή: «εἰς κύμα — κράζει — θὰ ταφῶ!

ὦ, ὅχι δὲν θὰ διπισθωρήσω! . . .»

— «Σαπφώ, Σαπφώ, βαθύπονος Σαπφώ!
μὴ πρὸς Θεῶν! ὡς, στράφητι ὅπίσω.

• Ιδέ, ιδέ! ὁ πόντος σμαραγδεῖ.
εἴγων πικρὸν τὸ βαραθρῶδες μνῆμα·
ἀνθοστεφῆς σὲ προσκαλεῖ ἡ γῆ·
ψάλτις ὥχρα· μὴ πέσῃς εἴσαι χρῆμα.

• Ἐμπνεύσεως πτερόσσα ἀκτὶς
χρυσῆ χρυσῆ εἰς τόπια σου πλανᾶται·
ἐπάνωνέν σου δόξης ζηλωτῆς
τὸ στέμμα τὸ λαμπρὸν ἐπικρεμᾶται.

• Λάμπει ἀκόμη φῶς ἡλιακόν
ἢ ἀνοιξὶς ἀκόμη ἔχει ρόδα
καὶ δάφνας θαλερὰς ὁ Ελεικών·
ὦ, πρὸς Θεῶν στρέψον ἐκεῖ τὸν πόδα.

• Σαπφώ, Σαπφώ, βαθύπονος Σαπφώ!
μὴ πίπτης, μή! ὡς, στράφητι ὅπίσω.
Ἀυτή: — Εἰς κύμα, κράζει, θὰ ταφῶ.
“Ω, ὅχι δὲν θὰ διπισθωρήσω! . . .”

Δὲν θέλω πλέον ρόδα γλυκερά,
δὲν θέλω πλέον δάφνας Ελικάνος·
εἰς τὴν ψυχὴν ἀν δύση ἡ χαρά,
ἡ δόξα εἴναι εἰς ἀκόμη πόνος!

• Ἐπάφλασεν ἡ πτῶσις τῆς ἐγγύδης
ἐντὸς πυκνῶν τοῦ κύματος θορύβων,
καὶ ἔδυστ’ ἡ λαμπτὰς ἡ εὐφεγγῆς
τοῦ βίου τῆς συγχρόνως μὲ τὸν Φοῖβον.

• Ο βράχος, ἡ ιτέα, ἡ σιγή,
τὸ κύμα, θιλερὸν ἀφῆκαν στόνον,
καὶ τὰ πτερὰ ἐτάνισε γοργή
πλειάς ἐκπονηθεῖσα ἀλκινῶν.

Καὶ ὅτε νῦν ἔχειθη σκοτεινή,
εἰς τὰ νερὰ τὰ ζοφερὰ ἐκεῖνα
οἱ Εσπερος, η Φοῖβη ἡ ἀγνή
ώχραν ὡς δάκρυ ἔχυνον ἀκτίνα.

Καὶ τῆς Ησοῦς ὅτε ἡ στραψίς ἡ ἀκτὶς
χ' ἔλαμψί τοι φῶς ἡ φύσις λελουσμένη,
ἔψελλις· ἡ ιτέα τῆς ἀκτῆς;
“Ἐδῶ ἐτάφει ἡ Μοῦσα ἡ θιλιμμένη! . . .”

• Η ἀηδῶν εἴθηνε τῶν δασῶν,
χ' εἰς τὸν ἀκταῖον βράχον τῆς ἐκείνον
ἡ εύμολπος χορεία τῶν Μουσῶν
περιπαθῆ τῇ ἐμελώδει θρῆνον!

ΚΟΡΗΛΑΙΑ Α. ΗΡΕΒΕΖΙΩΤΟΥ.

ΛΙΝΑ.*

ΜΕΡΟΣ ΤΡΙΤΟΝ.

Ἐκεῖνο ὁπερ μένει.

I.

• Η Ιωάννης ἐταπείνωσε τὸ μέτωπον καὶ ἀπήντησε τρεμούση φωνῆ:

— Θά ἐπιχνηρόγύμην μετὰ πάστης χαρᾶς εἰς τὸ πρῶτον μου ὄνειρον, εἰς τὸν ποῶτον ἔρωτα τῆς ζωῆς μου,

*) Ιδε ἀριθ. 14, σελ. 278—280.